

INTEGRIMI NË BE

**ECURIA E PROCESIT TE
NEGOCIATAVE**

Platforma e Partneritetit për Integrimin Evropian

**PËRCAKTIMIN E RREGULLAVE PËR MBIKËQYRJEN, PROGRAMET E ÇRRËNJOSJES
DHE STATUSIN I PASTËR NGA SËMUNDJA PËR DISA SËMUNDJE TË LISTUARA DHE
EMERGJENTE QW PWRAFRON RREGULLOREN E DELEGUAR TË BE-SË 2020/689**

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural 29/07/2026

QËLLIMI I RREGULLORES

Qëllimi i Rregullores së Deleguar (BE) 2020/689 është të plotësojë rregullat për:

- **Mbikëqyrjen (survejancën)** e sëmundjeve të listuara dhe sëmundjeve emergjente të kafshët;
- **Programet e çrrënjësjes (eradication programmes)** për sëmundjet e kafshëve;
- **Fitimin, ruajtjen, pezullimin dhe rikthimin e statusit të lirë nga sëmundja** për vendin, rajonet ose fermat/establishmentet
- Në thelb, rregullorja synon të sigurojë një sistem të harmonizuar në të gjithë vendin për:
- zbulimin e hershëm të sëmundjeve të kafshëve;
- kontrollin dhe eliminimin e tyre;
- mbrojtjen e shëndetit të kafshëve;
- lehtësimin e tregtisë së sigurt të kafshëve dhe produkteve me origjinë shtazore brenda vendit dhe drejt vendeve të BE-së.

Në kuadër të **piketës përmblylëse për Kapitullin 12**, kjo rregullore është veçanërisht e rëndësishme pasi përcakton kriteret teknike për mbikëqyrjen e sëmundjeve, programet e çrrënjësjes dhe statusin e lirë nga sëmundjet, elementë që lidhen drejtpërdrejt me përputhjen e sistemit veterinar kombëtar me acquis të BE-së.

Fusha e zbatimit

Rregullorja zbatohet për:

- Kafshët tokësore;
- Kafshët ujore;
- Autoritetet kompetente;
- Operatorët;
- Laboratorët zyrtarë.

Kërkesat teknike për survejancën

Programet duhet të bazohen në:

- Vlersimin e riskut
- Analiza epidemiologjike;
- Rrugët e transmetimit;
- Faktorët e riskut;
- Strategjine e kampionimit;
- Kampionim i bazuar në risk;
- Madhësia e mostrës;
- Shpërndarjen gjeografike;
- Periudha e monitorimit;
- Testimi laboratorik;
- Metodat e validuara;
- Laboratorët e autorizuar;
- Sigurimi i cilësisë së analizave;

Hartimi i Mbikqyrjes

- **Kjo rregullore përcakton rregullat për hartimin e programeve të mbikqyrjes si më poshtë:**
 - Kërkesat e përgjithshme të mbikëqyrjes
 - Kërkesat specifike të mbikëqyrjes
 - Popullata e synuar e kafshëve
 - Metodot diagnostikuese
 - **Kontributi i kontrolleve zyrtare dhe aktiviteteve të tjera zyrtare në mbikëqyrjen e shëndetit të kafshëve si;**
 - inspektimet ante-mortem dhe post-mortem ;
 - inspektimet në pikat e kontrollit kufitar;
 - kontrollet zyrtare dhe aktivitetet e tjera zyrtare në tregje dhe veprimtaritë e grumbullimit ;
 - kontrollet zyrtare dhe aktivitetet e tjera zyrtare gjatë transportit të kafshëve të gjalla;
 - inspektimet në lidhje me shëndetin publik dhe marrjen e mostrave në stabilimente;
 - çdo kontroll tjetër zyrtar gjatë të cilit stabilimentet, kafshët ose mostrat janë inspektuar ose ekzaminuar.
 - Konfirmimi i sëmundjes dhe përkufizimi i rasteve

Programet e çrrënjoses për sëmundjet e kategorisë B dhe C të kafshëve tokësore

- Strategjia e kontrollit të sëmundjeve për çrrënjosen e sëmundjeve të kategorisë B dhe C të kafshëve tokësore
- Shtrirja territoriale dhe popullatat e kafshëve
- Popullata të synuara dhe shtesë të kafshëve për programet e çrrënjoses për sëmundje të caktuara
- Objektivat përfundimtare dhe të ndërmjetme
- Periudha e zbatimit
- Detyrimet e operatorëve në lidhje me programet e çrrënjoses për sëmundje të caktuara
- Kërkesat për programet e çrrënjoses të bazuara në dhënien e statusit të sëmundjes në nivelin e stabilimentit
- Strategjia e kontrollit të sëmundjes bazuar në statusin i pastër nga sëmundje në nivel stabilimenti

Detyrimet e operatorëve në lidhje me programet e çrrënjësjes për sëmundje të caktuara

➤ Monitorimi i Gjendjes Shëndetësore

- Operatorët monitorojnë vazhdimisht shëndetin e kafshëve dhe identifikojnë çdo ndryshim klinik ose epidemiologjik.

➤ Raportimi i Hershëm

- Raportimi i menjëhershëm i dyshimeve tek autoritetet është thelbësor për parandalimin e përhapjes së sëmundjeve.

➤ Ruajtja e Regjistrave

- Operatorët mbajnë regjistra të sakta për lëvizjet, origjinën dhe diagnostikimet e kafshëve për gjurmueshmëri dhe verifikim ligjor.

➤ Bashkëpunimi me Veterinerët

- Bashkëpunimi me veterinerët gjatë inspektimeve dhe mostrimeve ndihmon në kontrollin efektiv të sëmundjeve.

Detyrimet e operatorëve në lidhje me programet e çrrënjësjes për sëmundje të caktuara

➤ **Masat e biosigurisë**

Stabilimentet duhet të zbatojnë masa strikte biosigurie për parandalimin e sëmundjeve dhe kontrollin epidemiologjik të rrezikut.

➤ **Identifikimi dhe gjurmimi i kafshëve**

Të gjitha kafshët duhet të identifikohen dhe të gjurmohen në mënyrë të besueshme për menaxhimin e shëndetit dhe regjistrat e lëvizjeve.

➤ **Inspektimet dhe menaxhimi i rrezikut**

Stabilimentet lejojnë inspektimet dhe marrjen e mostrave, duke zbatuar urdhrat zyrtarë për izolimin dhe kufizimin e lëvizjes kur ka rrezik shëndetësor.

➤ **Besueshmëria dhe qëndrueshmëria ekonomike**

Zbatimi i kërkesave për biosiguri përmirëson besueshmërinë tregtare dhe siguron qëndrueshmëri ekonomike për stabilimentet

Masat e kontrollit të sëmundjeve për sëmundje të caktuara

- Masat e kontrollit të sëmundjeve në rast dyshimi për sëmundje të caktuara
- Zgjatja e masave të kontrollit të sëmundjes në rast dyshimi për sëmundje të caktuara
- Përrjashtimet nga masat e kontrollit të sëmundjeve në rast dyshimi për sëmundje të caktuara
- Konfirmimi zyrtar sëmundjeve të caktuara dhe masave të kontrollit të sëmundjeve
- Hetimi epidemiologjik dhe hetimet në rast të konfirmimit të sëmundjeve të caktuara
- Lëvizja e kafshëve në ose nga stabilimentet e infektuara
- Testimi dhe heqja e kafshëve nga stabilimentet e infektuara
- Menaxhimi i produkteve nga stabilimentet e infektuara
- Përrjashtimet nga kufizimi i lëvizjes së kafshëve nga stabilimentet e infektuara
- Pastrimi dhe dezinfektimi dhe masa të tjera për të parandaluar përhapjen e infeksionit
- Masat e zbutjes së riskut për të parandaluar riinfektimin

Statusi i pastër nga sëmundja

- Detyrimi i autoritetit kompetent qëndror për dhënien, pezullimin dhe heqjen e statusit të pastër nga sëmundja
- Përjashtimet në lidhje me dhënien e statusit të pastër nga sëmundja për stabilimentet
- Kriteret për dhënien e statusit i pastër nga sëmundja
- Statusi i pastër nga sëmundja bazuar në mungesën e specieve të listuara
- Statusi i pastër nga sëmundja bazuar në paaftësinë e agjentit të sëmundjes për të mbijetuar
- Statusi i pastër nga sëmundja e kafshëve tokësore bazuar në paaftësinë për t'i mbijetuar vektoreve të listuar për sëmundjet e listuara të kafshëve tokësore

Statusi i pastër nga sëmundja

- Statusi i pastër nga sëmundja bazuar në të dhënat historike dhe të mbikëqyrjes
- Statusi i pastër nga sëmundja bazuar në programet e çrrënjësjes
- Kërkesat specifike të sëmundjes për statusin i pastër nga sëmundja
- Kriteret për dhënien e statusit të pastër nga sëmundja për ndarjet që mbajnë kafshë ujore të akuakulturës
- Kriteria specifike për masat e mbikëqyrjes dhe biosigurisë për ruajtjen e statusit të pastër nga sëmundjet
- pezullimi, heqja dhe rivendosja e statusit i pastër nga sëmundja
- Përfundime nga miratimi nga Komisioni Evropian për disa statuse i pastër nga sëmundja dhe disa programe të çrrënjësjes për sëmundjet e kafshëve ujore

Risite kryesore të projekturdhrit

- Përcaktohen kriteret e detyrueshme për hartimin e programeve kombëtare të survejancës;
- Vendosen kërkesat për njohjen dhe ruajtjen e statusit të lirë nga sëmundjet;
- Harmonizohen procedurat për programet e çrrënjësjes me Rregulloren e Deleguar (BE) 2020/689;
- Standardizohen kërkesat për monitorimin epidemiologjik dhe raportimin zyrtar;
- Ndikimi në procesin e integritetit
- Përafrimin me acquis të Kapitullit 12;
- Forcimin e sistemit kombëtar të kontrollit veterinar;
- Përmbytjen e kërkesave të Komisionit Evropian për shëndetin e kafshëve;
- Rritjen e besueshmërisë së sistemit të kontrollit dhe certifikimit.

Faleminderit!

